

ELŐFIZETÉS

KELTYEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FOSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 10.

A Wieprz és Bug között szorítjuk keletre az oroszokat.

Budapest, augusztus 9. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

A Visztula arcvonalról visszavonult ellenséget üldözzük. Osztrák-magyar és német haderők az Iwangorod-lukowi vasútvonal és Garvolin község között már tegnap áthaladtak keleti irányban. A varsó-lublini országúton a Wieprz balpartját és a Visztula jobb partját Iwangorodnál megtisztítottuk az ellenségtől. Csapataink északkeleti és északi irányban átkeltek a Wieprzen. Lubartowi és miechowi csatatéren minden jel arra mutat, hogy az ellenség futva menekült. József Ferdinánd főherceg hadseregénél elfogott oroszok száma nyolcezerre emelkedett. A Wieprz és Bug között tovább folyik a harc. A Dnyesztarnél Uscieckotól felfelé csapataink az oroszokat több ponton visszaverték, miközben több mint egyezerszáz embert elfogtunk és öt géppuskát zsákmányoltunk.

Olasz hadszíntér:

Doberdói fensik déli része tegnap heves ágyutüz alatt volt, melyet tüzéségiünk sikerrel viszonzott. Plava vidékén a tüzéségi tevékenység szintén élénkebb volt. Gyengébb ellenséges gyalogságnak az a kísérlete, hogy zagorai állásainkba behatoljon, megghiúsult. A karinthiai határon kisebb ellenséges csapatok több helyen sikertelenül támadtak Bladner hágónál levő állásaink előtt ellenség több mint egyszáz halottat hagyott hátra a Tiroli határterületen egyik járőrünk Cresta bianca (Crystallo-terület) visszavert egy ellenséges félszázadot és annak érzékeny veszteségeket okozott anélkül, hogy egyetlen embert is veszített volna. Daonetől nyugatra Lavanechen augusztus hatodikára hajló éjszakán élénk tűzharc volt, amelyben azonban a mi csapataink részt nem vettek. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nowogeorgiewsket körülzárták a németek.

Berlin, augusztus 9. (Hivatalos.)

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Hooge mellett Yperntől keletre hajnalban ütközet fejlődött Argoenkben a franciák előretörései megghiúsultak. Hadirepülőgépeink tegnap Dammerskirchnél és Schwarzensee-nél, ma ra reggel Ypern, Gondreange és Harboney mellett lelőttek egy-egy francia repülőgépet. Az utóbbi két repülőgép ama repülőrajhoz tartozott, amely előzőleg a hadművelési területen kívül fekvő Saarbrücken nyílt városra bombákat dobott és bár természetesen semmiféle katonai kárt nem okozott, mégis kilenc békés polgárt megölt, huszonhatot súlyosan és többet könnyen megsebesített.

Keleti hadszíntér:

Kownót támadó csapatok közelebb nyomultak a várhoz. Négy-százharminc orosz, köztük három tisztet elfogtunk és nyolc géppuskát zsákmányoltunk. Lomza északi és északnyugati arcvonalhoz is heves harcok között közelebb jutottunk. Három tisztet, egyezernégyszáz fő legénységet elfogtunk, hét géppuskát és egy páncélos autót zsákmányoltunk. Lomzától délre elértük sz-trowba vezető országutat. Az oszow-wiszkowi úton pedig áthaladtunk és egyes pontokon még szívesen elyt-álló oroszokat visszavertük. Nowogeorgiewsket a Narev és sztula között kelet felől is elzárták. Varsóval szemben, Pragát megállítottuk. Csapataink kelet felé tovább is előrenyomulnak Varsóban. Több ezer oroszot elfogtunk.

Délkeleti hadszíntér:

Woyrsch vezérezered hadserege üldözés közben Iwangorodtól északkeletre áthaladt a garvolin-ryki-országúton. Maackensen tábornagy hadseregosoportjának balszárnya az oroszokat a Wrpzen túl szorította vissza, a középső része és jobb szárnya pedig a Bug melletti Ostrow-Hansk-Uchruski vonalhoz közeladnek. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Magyar udvartartás.

Wien, augusztus 9.

(Aikalmi tudósítónktól.) Ha külsőségekben nem is nyert kifejezést, kétségtelen, hogy a háború sokat tett jóvá abból a mellőzésből, a mely a magyar székesfővárost a paritás ellenére a multban érte. Nincs semmi szükség arra, hogy ennek okait most bolygassuk, de a külföld tájékoztatatlanságát, a melylyel csak Ausztriáról vett tudomást, Ausztria-Magyarországról pedig soha, nem lehetett oszadni, hiszen diplomáciai életünk, udvartartásunk s ezzel együtt a monarchia egyéb legfőbb reprezentációja kizárólag Wienben székelt.

A háború alatt a magyar nemzet a csatatereken és azokon innét megmutatta, hogy a monarchia gerince. A magyar katonák vívták a hadsereg legszebb győzteseit, a magyar nemzetiségű erők ereje nyilatkozott a nemzetiségük hűségének megadásában s a magyar államot olták azok, akiknek tehetség, éleslátása tekintélye e nehéz időkben kiváló szolgálatot tett a monarchiának és a trónnak. Ellenség és szövetséges egyformán megismerte a magyarokat; az ellenségnek legrettegettebb réme a magyar katona, szövetségeseink örömmünnepepedig minden alkalommal ott van a magyar lobogó, állami önállóságunk büszke hirdetője.

Nincs kétség benne, hogy a háború tapasztalatai mély nyomokat fogynak hagyni a jövő alakulásában, programjában. Ha a multban érvényesülhettek olyan rejtett szándékok, amelyek a magyar szempontok mellőzését okozták, a jövőben ezeknek el kell kotródni a tündöklő hadi és polgári erények mögött, a

melyeknek Magyarország fiai jelét adták.

Itteni körökben azonban máris egyre nagyobb pozitívással beszélnek arról, hogy a paritásnak teljes érvényesülése még a háboru befejezte előtt be fog következni. Ez különösen az ifjú trónörökös személyével függ össze, aki a harctéren töltött ideje mellett egyre nagyobb mértékben nyer betekintést azokba az ügykörökbe, amelyek együttvéve az uralkodás reosztóját jelentik. Ez alatt a trónörökös különös érdeklődéssel fordul a magyar ügyek iránt, a melyek most már egyforma súlypontra esnek a monarchia másik felének ügyeivel.

Hir szerint legközelebb, ünnepies alkalommal királyi szó fog elhangzani arról, hogy az udvartartás az év hat hónapján Budapestén fog székelni. Egyelőre ez abban fog érvényesülni, hogy a trónörökös fog fél

éven keresztül Budapesten lakni, miután ő felségének hajlott kora a megszokott környezeti nélkülözését nem tenné ajánlatossá, de ez alatt is a trónörökös is teljesen a legfelsőbb udvartartásnak megfelelő reprezentációt fog vezetni, s az ő budapesti tartózkodásának ideje alatt a magyar fővárosban lesznek a diplomáciai testület vezetői is.

A míg mindezt hivatalos híradás meg nem erősíti, bizonyossággal nem lehet szólni róla. Itt azonban, Wienben igen mérvadó személyek beszélnek róla, s hozzá kell tennem: őszinte örömmel, megelégedéssel. Abba, ha az udvartartás félén át Budapestre költözik, nem látnak semmi mellőzést, sőt ép ebből remélik, hogy a két főváros között bensőbb, bizalomteljesebb lesz a kapcsolat, a mely a háboru előtt is sokat erősödött és a mely hű kitejezője lesz a monarchi két állama őszinte egybeforrott szövetségének.

Diplomata a béke eshetőségeiről.

(A háboru legnagyobb meglepetése — a monarchia ereje.)

Távirati tudósítás.

Rotterdam, augusztus 9.

A *Nieuwe Rotterdamsche Courant* augusztus ötödiki számában „Kilátás a békére” cím alatt egyik külföldi munkatársától cikket közöl, a mely diplomáciai helyről kapott értesülések és diplomáciai szempontok alapján mérlegeli a harctéri helyzetet és a béke eshetőségeit. Azt mondja a cikk, hogy a világháboru, a mely immár egy éve dühög, nem egyetlen ember becsvágya idézte föl, nem is a *quid pro delirant reges* igazsága viseli érte a teletöltséget; a háboru lángja már régóta nagy mennyiségben felhalmozott égési anyagokból táplálkozik, melyeket tavaly kis szikrácskák gyújtottak föl, melyek azután pompás táplálékot adtak a veszedelmes tüznek.

A diplomata, aki ebben a cikkben nyilatkozik, azon a nézeten van, hogy ha Angliának az utolsó években nem volna olyan politikusa, a ki tiszta észlelő, egy nemes belátástól vezettetve intézte volna az ország ügyeit, mint a hogy azt lord Salisbury, vagy lord Balfour tette, akkor bizony nem lett volna arra a kóro, a melyet Edward Greynek annyi barátja volt. Bizony kár, hogy ez nem így történt. Bizony kár, hogy az angolok is bánhatják, mert ily vesztéseik csupa Neuvechâpellenél nagyobbak voltak, mint a bur háboru egész tartama alatt; hiszen oly üttözésekben, a melyeknek még a neveit is elfelejtettük, sokkal véresebb áldozatokat kellett hozni, mint a waterloói, köningráti, szedani csatákban.

Es — veti föl a kérdést a diplomata — vajon minnek hozzák nap-nap után ezeket a véres áldozatokat? Mi a célja ennek a háborúnak? És vajon van-e célja egyáltalában? A háboru kitörésekor Londonban kijelentették, hogy a tegyverek eddig nem jutnak pihenéshez, a míg a ghurkák Berlinbe be nem vonulnak; az eredmények ugyan mást bizonyítanak. Viszont a tengeralattjáró hajók háborujának kitörésekor egy nagyon előkelő német újság kijelentette, hogy az angol tengeri uralom végét ért. Az egyik felfogás éppen olyan téves, mint a másik.

Ez a háboru eddig tele volt meglepetésekkel, amelyek közül bizonyára a legnagyobb mégis csak az volt, hogy a magyar és osztrák monarchia milyen nagy ellenállási képességének bizonyult. Bizonyára senkisésem akarja elvitatni azt, hogy a központi hatalmak helyzete ma jobb, mint volt valaha. Ez azonban senkit sem jogosít fel annak megállapítására, hogy Oroszországot csakhamar úgy megverik, hogy békéért kell könyörögnie.

A háborut csak akkor lehet folytatni, ha olyan végcélja van, a melyet el akarunk vele érni; a végcél itt az, hogy az ellenségnek a béke feltételeit diktálhassuk; — de lehetséges az is, hogy a háborut folytatják, a nélkül hogy határozott célt akarnának elérni vele. Lehetséges, hogy a jobb belátás mégis csak utat fog törni, — ha nem a kormányoknál, úgy a népeknél. Az angolok nem szívesen kötnek rossz üzletet és egyáltalában nem lehetetlen, hogy éppen ez a nép, a melynek hadsezege és flottája veretlen, végre mégis csak hallgatni fog arra a hangra, a melyet esze, nem pedig érzése diktál neki.

Hiszen eddig egyetlen olyan hangot sem hallottunk, amely azt mondta volna, hogy az ellenpárt feltételeit, amelyek a béke lehetőségét elősegítik, visszautasítaná és a háboru tartamát meghosszabbítani kíváná. A központi országok szociáldemokrata pártjai kívánják, hogy a győztes egyetlen népet, egyetlen is, egyetlen nyelvet se kobelegessen be saját álmiságába. Ez a felfogás a jövődó tárgyalás alapja lehet. Az előjelek mindenesetre azt utatják, hogy a nemzetközi vonatkozásba kitért gyűlölködés enyhül és alapítlan az a irakodás, amely a gyűlölködés növekedésére irányoz. Lehetséges, hogy nem is nagyvonalúra Európa népelegyhangan fogják látni: *Quousque tandem?*

Orosz hadifogságból. Megírtuk, hogy Mihajlovics János, a 33. gyalogezred póttartalékosa, az Aradi Polgári Takarékpénztár tisztviselője orosz fogságba került. Most Mihajlovics Ozaritiből (Szibéria) adott magáról táviratilag érte.

A trónörökös-pár a csonka hősöknél.

(Látogatás a féikezüek és féilábuak városában. — Zita főhercegnasszony sir.)

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 9.

Károly Ferencz József főherceg trónörökös és Zita főhercegnasszony ma reggel nyolc órakor indultak el a budai királyi várpalotából, hogy a Pozsonyi-uti barakokat meglátogassák. A barakok a Révész-utcai hadikórház mögött vannak s a csonka kezű és lábu katonák kiképzésére szolgálnak. A csonka katonákat megtanítják itt arra, hogyan üzemeljenek tovább eddigi mesterségüket gépek segítségével, azonkívül mindenféle ipari munkákra oktatják őket.

A trónörökös-párt Tisza István gróf miniszterelnök, Bolgár Ferenc v. b. t. t. őrnagy, Dollinger Gyula egyetemi tanár, vezértörzsorvos, Karácsonyi Jenő gróf v. b. t. t., a mentőegyesület elnöke, Marenzi Ferenc gróf gyalogsági tábornok, katonai parancsnok és Boda Dezső dr. főkapitány fogadták a kórházi tisztikar élén. Az oktatási személyzet részéről Berecz Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelő üdvözölte a trónörökös-párt, aki az üdvözlés után nyomban a barakok meglátogatására indult.

(A trónörökös-pár a csonka katonák között.)

A trónörökös-pár legelőbb a szabóműhelyt látogatta meg, azután a lakatosok, a szijgyártók, a bogzárok, a cipészek, a éimfestők, a kosárkötők, a mázokók és asztalosok műhelyeit, majd ellátogatott a baraktelpeken épült elemi és polgári iskolákba, ahol az analfabéta katonákat tanítják írni-olvasni s továbbképzik őket.

Mikor a trónörökös-pár belépett az asztalosok műhelyébe, a trónörökös megszólította Nagy Vilmos magyarországi származású hidegkatonát, aki a Kolubara-tolyónál elveszítette a bal kezét. Most egy esztergapadnál dolgozott, a jobbkezével hajta az esztergapadot s a legdiszesebb faragványokat is könnyűszerrel készíti. A trónörökös, aki vezérőrnagyi díszegyenruhát viselt, a magyar katonákkal magyarul beszélt s azt kérdezte tőlük: hogy érzik magukat, mikor sebesültek meg, fáj-e még a sebük s tudnak-e már rendesen dolgozni?

Amint a trónörökös-pár kilépett az asztalosok műhelyéből, egy oszlop katonát fogadta őket. Csupa csonkakezű katonát. Csonka kezűkre ugynevezett „munkakéz” volt erősítve, amely acélfogókban végezdik. Amikor ezek megpillentették a trónörökös-párt, „munkakezükkel” ásót és kapát ragadtak s dolgozni kezdtek velük. A trónörökös és felesége alig győzték bámulni a csonka katonák ügyességét s rendkívül csodálkoztak tökéletes munkájukon.

(A lábatlan lovas.)

De talán még nagyobb meglepetésben volt részük, amikor elvágtatott előttük lábátlan egy katonát. Pujó János a neve, volt tüzérszakaszvezető, akinek a lábát combjánál amputálták. Most mülába van s ezzel a mülábbal a lovon olyan produkciókat végzett, hogy Zita főhercegnasszony a meglátogatástól könnyezni kezdett.

A trónörökös megkérdezte Pujó Jánostól magyarul:

— Hol sebesült meg?

— Szerbiában, szeptember hó 22-én. A jobb lábomat vitte el egy gránát. Alig tíz centiméteres csonk van meg belőle.

Pujutól, aki civil életben fodrász volt, megkérdezte még a trónörökös, hány éves, nő-e, jól érzi-e magát s hogy tanult meg műlábbal ilyen bravúrosan lovagolni? Gyalog még sántítva jár egy kicsit, de már tutni s tud s a lóra könnyedén száll föl és száll le róla.

A trónörökösé nagy figyelemmel nézte a füllábu lovas s megkérdezte németül a trónörököstől, miket beszélt el a tüzer? A főherceg még azt is megkérdezte Pujutól, hogy miért kapta meg a nagy ezüst vitézségi érmet?

— Azért, — felelte Pujó — mert Szerbiában parancs ellenére sem hagytam el az ágyamat.

(A csonkák műhelyeiben.)

Az elemi iskolában, amely a csonka és béna katonákat gondozó bizottság oktató és polgári foglalkozásra képesítő intézménye, Hirschmanné Eleonóra tanítónő fogadta a trónörökös párt. Egy két katonával felolvastatott előttük s írásbeli munkákat is végeztetett velük. A polgári iskolában Beke Mózes és Voit László tanárok fogadták a főherceget és feleségét.

Innen a borbélyműhelyet látogatták meg, ahol öt füllábu katona végzi már a borotválást és hajnyírást. A borbélyoknál úgy a félkezűk, mint a füllábuak pompásan dolgoztak.

Laglóvább a cipészeknél tartózkodott a trónörökös párt. Több, mint félórásig nézték a munkát. Ötven ember dolgozik itt s a trónörökös valamennyit megszólította magyarul, németül, tótul és románul. Sokáig elnézte a trónörökös Cseh Sándor népfelkelő munkáját. Csehnek a jobbkarját többel amputálták. Éppen a gépen cipőfelsőrészeket tárazt, amikor a trónörökös megállt mellette, s megnézte úgy a kész, mint a félkész gyártmányokat. A trónörökös is konstátálta, hogy a félkezű cipészek éppen olyan cipőt tudnak készíteni, mint az épkezűek. Amikor a kosárfonóműhelybe tértek be, már jóval túlhaladták az előre megállapított látogatási időt. De az ut, amelyről Tisza István gróf miniszterelnök s a szakférfiak kalauzolták a trónörökös párt, annyira lekötötte a figyelmüket, hogy észre sem vették, mennyire elhaladt az idő.

Zita főhercegnőn sötétkék ruha volt, fehér tüllettel és berakott harangal. A fején fehér, széles karimájú kalap, fehér seiyem-szalagdíszítéssel.

lőgépet s muniációt hoztak magukkal. Nagy farsággal hatoltak keresztül egész Szerbián s most Szemendriánál táboroznak. Repülők akciója máris élénkítő tette a délkeleti harteret.

Görögország egy talpalattnyi területet sem ad.

Milano. A Secolo jelenti Londonból: Görögország még az Előzsiából ismert nagy kompenzációk ellenében sem hajlandó egy négyzetméternyi területet átengedni Bulgáriának.

Berlin. A Berliner Tageblatt jelenti: Az athéni színházakban naponta nagyobb tüntetések vannak a németek mellett. A görög városokból a királyhoz, a kormányhoz és a pártvezérekhez felszólítások mentek, hogy a négyesszövetség kérelmét tagadják meg.

Luganó. A Tribuna jelenti: Gunarisz görög miniszterelnök a négyesszövetség képviselőinek fenntartásokat tartalmazó szóbeli választ adott, amely Görögországot semmire sem kötelezi.

Szaloniki. A Neolithia írja: Ha Bulgária megtámadná Szerbiát, úgy Görögország megtartaná semlegességét, mert Szerbia albániai okkupációjával megsértette a görög-szerb szerződést, amely immár értéktelen akta.

Szerb-bolgár határviellongás.

Szófia. Monasztirban a lakosság összejött a szerb csendőrökkel. Bolgár komitósok és szerb csapatok közt is voltak összejutások.

Szófia, augusztus 9. Athéni távirat szerint két nagyobb bolgár komitós-banda véres összejutásokba bocsátkozott szerb csapatokkal. A harc még folyik. Résztetek hiányoznak.

Montenegrói fémvialom Szkutariiban.

Frankfurt. Szkutari montenegrói kormányzója tömegesen tartóztatja le az idáncokat. A tartóztatottak közt van Feriz bey, Szkutari kormányzója Wied Vilmos fejedelem idejében, és Curawarchi exkultuszminiszter.

Bulgária hadat izen Macedoniáért?

(Döntés előtt a balkáni kérdés? — Ultimátum Szerbiának. — Az entente lépése Nisben és Athénben.)

— Távirati tudósítás —

Konstantinápoly—Szófia—Nis, aug. 9.

A török sajtó a szotiai és athéni hírekből megállapítja, hogy közel vannak már a balkán államok döntései. Bulgáriára nézve a macedon kérdés a legégetőbb, tisztázandó továbbá Bulgária gabonaszállítás a Dunán, amelyet a szerb és orosz akná járhatatlanokká tettek.

Szerbiát megegyezésre kényszeríti az entente.

Bukarest, augusztus 9. Bukaresti lapok jelentése szerint, a szerb hivatalos sajtóiroda táviratban tudatja, hogy a négyesszövetségnek Nisben székelő követi együttes demarsot adták át Pasics miniszterelnöknek és külügyminiszternek, a Balkán államok közötti megegyezés tárgyában.

Ultimátum Szerbiának.

Szófia. Jól informált körök szerint a bolgár ultimátum átadása Szerbiának küszöbön van. Bulgária jegyzéke a Dunához vezető közvetlen összeköttetésül szolgáló vonal azonnali átadását követeli. Ha a jegyzékre Bulgária nem kap kielégítő választ, akkor ultimátumot fog küldeni a szerb kormánynak.

Az entente is követeli Macedóniát a bolgároknak.

Szófia, augusztus 9. A Bulgáriához intézett jegyzékek egyidejűleg az entente jegyzékeket adták át Athénben és Belgrádban is, amelyek a Bulgáriának nyújtandó macedon területi engedményekre vonatkoznak. Az a követelés, hogy az átadandó területeket Bulgária azonnal megszállhassa, Szerbia és Görögország részéről elutasított. Az ententének Bulgáriához intézett válaszában, a bolgár rusezofilek értesítése szerint, arra vonatkozólag tétetett

ígert, hogy milyen ellenszolgáltatást kap Bulgária, ha megtámadja Törökországot. A kormány nem késik a válasz megadásával.

Szerbia nem hajlandó engedni.

Bukarest, augusztus 9. Nisből jelentik: A négyesszövetség lépése következtében augusztus hatodikán a trónörökös elnöklésével miniszteri tanácskozás volt. Egy nappal előbb Filaliy román követ fölkereste Pasics miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig beszélgetett. A kihallgatás után a bolgár követ látogatta meg a román követet. Ezek a tanácskozások a mostani politikai helyzettel függenek össze. Azt hiszik, hogy a négyesszövetség lépésével kapcsolatban a szkupstinát augusztus elején egybe fogják hívni.

Bukarest, augusztus 9. Szófiából jelentik: A félhivatalos Dnevnik a következőket jelenti: Teljesen biztos forrásból arról értesülünk, hogy Szerbiára nagy nyomást gyakorolnak abban az irányban, hogy kezdjen tárgyalást Bulgáriával s így módon járuljon hozzá a két ország között fennálló vitás kérdések tisztázásához. Ehhez a presszióhoz az utóbbi időben a franciák s angolok is csatlakoztak. A presszió mellett azonban a trónörökös befolyása alatt álló szerb kormány megtagadott minden engedelmét Bulgáriának.

Szófia. A Mir munkatársának híradása szerint a francia exminiszterrel beszélgetni, aki elmondta, hogy Nisben tárgyalt a szerb trónörökösrel és Pasicsal és valószínűnek tartja, hogy a szerb-bolgár kérdést meg lehet oldani jóakarattal.

Angol brigád a szerb határban.

Hamburg, augusztus 9. A Fremdenblatt newyorki tudósítójától az a hírt kapja, hogy entente-híresztelések szerint egy teljes angol brigád csatlakozott a szerb hadsereghez. Az angolok Troubridge brigád vezérlete alatt Daicigno-ban szálltak át, sok repü-

Aradon kútatott rablógyilkos szerb munkás

(Szökés a robogó vonatról. — A gyilkos aradi büntetésre?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 9.

Csendőrséget ma este arról értesítették, hogy a Szerb csendőrkapitányság, hogy a Szeged és Deszka közötti vonalon rablógyilkosság történt. Meggyilkolták és kiraboltak egy osztrák katonát, aki a deszki határban volt katonai munkás. A csendőrség kinyomozta, hogy a rablógyilkos Jegdity Artemia, negyvenkét éves szerbiai illetőségű munkás, aki az előbbivel együtt dolgozott. A rablógyilkost elfogták és be akarták szállítani a szegedi honvédelmi ügyészségre. Jegdity Artemiát megbilincselték, úgy akarta Szegedre szállítani a deszki csendőrmester. Deszka és Szeged között a megbilincselte rablógyilkos kiugrott a vonatból. Hirtelen fölugrott a helyéről és mielőtt a csendőrmester még megakadályozhatta volna, a robogó vonat ablakán keresztül kiugrott. Meghúzták a vészféket, a vonatot azonnal megállították. A hihetetlenül vakmerő szökevény rablógyilkos keresésére indultak, de az eltűnt az éjszaka sötétjében. Állítólag sikerült megbilincselni karjával is felkapazkodni egy mezőre kicsapott ló hátára és azon elvágatott üldözői elől.

A szegedi rendőrség távirata egyúttal azt is jelente, hogy Jegdity Artomia, aki negyven-tét éves, szerbiai illetőségű, középtermetű, szürke, fekete szemű, hosszú csontos, fekete arcu, fekete kabátban és pantallóban, fekete bőrcipőben szökött meg, esetleg egy aradi fiu társaságában van, akivel együtt látták Szegeden a szeszgyárban a szerb rablógyilkost. Ez a fiu a szegedi Árpád-otthonból szökött meg és valószínűleg aradi hozzátartozójának rejtőzik. Mindenesetre tartóztassák le és küldjék Szegedre.

Weil Károly dr. ügyelejes rendőrfogalmazó Valenta és Horváth detektiveket küldte a subsano hozzátartozójához. A detektivek a szökevényt meg is találták, de Jegdity Artomia nem volt vele és a fiu erősen hangoztatva ártatlanságát kijelentette, hogy a szerb rablógyilkosról nem tud semmit. A szegedi rendőrség távirati megkeresése értelmében azonban a detektivek átkísérték még ma Szegedre, ahol majd kitűnik, hogy milyen szerepe van az ügyben.

Szöknek az orosz katonák.

Bukarest. Az Unversul jelenté Drohoiból. Naponta szaporodik az ide érkező szökevény orosz katonák száma. A szökevények családjaikat is megukkal hozzák s elbeszélik, hogy az oroszok kimerültek, az ezredek, a hadtestek meg vannak tizedelve, a katonák hozzátartozói a legnagyobb nyomorban sanyalódnak, semmitéle segítségben nem részesülnek, az asszonyok ezért férjeik után a harcra mennek, hogy együttesen Romániába szökjének. Az orosz szökevényeket Romániában fogolytáborokban helyezik el.

Az orosz várrendszer teljes csődje.

(Nowogeorgiewszk is el fog esni. — A várakba ölt milliók.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Berlin—Pétervár, aug. 9.

A Corriere della Sera írja: Nowogeorgiewszk az ellenséggel szemben magára hagyatva a körülkerítést feltegyverkezve várja. (Mint a német legfőbb hadvezetőség jelenti ma: ez már be is következett.)

Kopenhága. Az orosz lapok még mindig Varsó elestével foglalkoznak és nagyjából pesszimisztikus hangon. A Rjecs szerint nagy és vitathatatlan a központi hatalmak sikere. Szerencsére az orosz hadsereg még nincs megsemmisítve. Az újságok előkészítik a közönséget a teljesen körülzárt Nowogeorgiewszk elestére.

Menekülésszerű az orosz visszavonulás.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az oroszok visszavonulása a legtöbb helyen menekülésszerű. De kétséges az is, hogy egyáltalán elmenekülhetnek-e. Más helyeken is hasonló megiepetés fenyegeti az oroszokat, jelétül annak, hogy a nagy események irányítása a szövetségesek kezében van. A növekvő zsákmánytömeg arra mutat, hogy az oroszok visszavonulása teljesen megroppant.

Rigát kiűrik az oroszok.

Berlin, augusztus 9. A „Vossische Zeitung” Pétervárról kerülő utólagos távirati tudósítása szerint Rigából, mint társaság nagy része a várost elhagyta. Elutazott Rigából a püspöki képtelen valamennyi tagja, az állami bank fiókja, valamennyi vám- és adóhivatal, az állami bíróság és a riga-orosi vasut igazgatósága. A riga-pétervári vasutvonalon tegnapi délután magán-személyek nem utazhattak. Az állami szesz- és pélika-raktárakat csütörtökön lefoglalták. Utászcsapatok dinamittal aknázták alá a nagy vasúti hidat és azt a két fahidat, a mely Rigá belvárosát összeköti az ugynevezett mitvai külvárossal. A városban polgárőrséget szerveztek.

Nincs halálosan sebezhető pontja Oroszországnak.

Kopenhága. A Birstavija Vjedomosti írja: Oroszország legyőzhetetlen. A németek megsebezhető pontunkat keresik, hogy halálos dőfést adjanak, de ilyen pontunk nincsen.

Woyrsch vezérezredes román katonái.

Bécs. Simienovici a reichsrati román klub elnöke Woyrsch vezérezredeset Ivangorod elfoglalása alkalmából táviratilag üdvözölte:

— Büszkeséggel tölt el bennünket az az elismerés, mellyel Ön a román katonák hősi harcairól beszámolt — táviratozta Simienovici.

Woyrsch válaszában azt írta, hogy a szerencsekívánatok igen megörvendeztették, mert abban azon hűség bizonyosságát látja, mely a monarchia román lakosságát az uralkodó házzal egybeűzi. A román lélekben mélyen gyökerező lojalitás szép jele a politikai vezérek bölcs elővigyázatosságának. — Büszke vagyok, hogy ilyen románoszlopok vezényelhetek a közös ellenség ellen.

A varsói gyásznapi.

Kopenhága, augusztus 9. A Rjecs öt nappal ezelőtt azt írta, hogy Varsó átadása gyásznapi volt Oroszországnak, amelyet azonban nem hagytak még el a reménység.

Százmilliókat dobtak ki a hasznavehetetlen várakra.

Krisztiánia, augusztus 9. A Morgenbladet katonai munkatársa Varsó és Ivangorod elestével kapcsolatban a következőket írja: Két ily hatalmas erőd, a maguk messze elrejtett kettős erődvonalaival, közhecső állomások föld-, vas- és betonerődjeivel, megszámlálhatatlan tábori erőd-műveivel és körülövező lövészárkaival, acélsúlyvénakadályokkal, véve akókkal és farkasvarmekkel, felszerelve nagy tömeg legnagyobb kaliberű ágyukkal, mozsarakkal, tábori ágyúkkal és gépfegyverekkel, — ilyen nagystíliú, modern védművek arra lettek volna hivatva, hogy az ellenséget rendszeres ostrommal kényserítsék és akár esztendőse ostromnak is elmentalljanak. Mikor azután a próbára került a sora, mindez hiábavalónak bizonyult. A németek az oroszokat erős állásokból egyszerűen kimanővrozzák. Ily módon a stratégiai helyzet a nagy hadszínteren olyan, amilyenne a szövetségesek mélyen átgondolt haditervének erőteljes keresztülvitelle által vált. Az oroszok kényserültek váraikat kardcsapás nélkül feladni és kénytelenek elviseelni, hogy az a sok száz millió, amelyet védműveik kiépítése elnyelt, kidobott pénz, mely semmi hasznot nem hozott. Varsó és Ivangorod esete mutatja, hogy a modern háboruban állandó erődítések aránylag jelentéktelen szerepet játszanak. Vagy — miként Lüttich, Namur és Antwerpen — áldozatul esnek a modern nehéz ágyúk tüzelésének, vagy pedig nagyobb kényszereszközök nélkül is, manővrozással kézrekeríthetők.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Király Ernő vendégfelléptével „Rip van Winkle” operette.

Szerda: Pataky Vilma bucsu fellépte Király Ernő vendégfelléptével „Vig özvegy” operette.

Csütörtök: Utolsó előadás. K. Solti Hermin és Király Ernő vendégfelléptével „Nagy Kabaret.”

A színház hírei. Király Ernő lemondása. A mai nap folyamán a következő sürgönyt kapta a társulat. „Abszolút rekedt vagyok. Orvosi tilalom miatt nem léphetek fel. Király Ernő” — Birmennyire óhajtott a társulat, hogy az utolsó három előadást vendégszereplés élénkítse, a szép terv Király Ernő lemondásával meghiúsult. A műsor azonban nem változik. A Ripp van Winkle címszerepét ma Barics Gyula énekli. Holnap szerdán Pataky Vilma bucsufellépte lesz a Vig özvegyben, melyben Daniló gróf Barics Gyula lesz. A többi szereplők Járai Sándor, Várnay Jenő, Polgár Sándor, Kertész, Kiss Miklós, Herold Ede, K. Pongráé Matild, Benkőné stb. Csütörtökön utolsó előadás; szünet kerül Jó éjt Muki, melyben a vigjátéki személyzet olyan szép sikert ért el. Az előadással befejeződik a nyári szezon, a társulat szombaton már Hódmezővásárhelyen tartja előadásait.

* Nagy artistadráma az Apollóban. (A karnékküli ember.) Mozibajáró ember úgy emlékszik vissza a „Nagy ördög”-re, erre a feledhetetlen artistadramára, mint az irodalmat kedvelő közönség a klasszikusokra. Egy ismeretlen világ idegészítő misztériuma rajzolódott a lelkünkbe s most, amikor egy hasonló, méreteiben még hatalmasabb filmjátékot kapunk az artista-világból, nem győzünk benne eleget gyönyörködni. „A karnékküli ember” című artistadráma, amelyet ma mutatott be az Apolló, nemcsak azért lebilincselő, mert a világhírű Untchán nevű karnékküli ember játssa benne a címszerepet, hanem mert a cirkusz levegőjének varázsa mindig utólag vonzó a számunkra. Az érdekes cselekmény keretében egy világvárosi cirkusz bámmetramentő mutatványai játszódhatnak le előttünk. A dráma kiállítását igazán pazar művészi alkotás. A darab a mai premieren óriási sikert aratott. Az utolsó előadásán egy hely sem maradt üresen, ami a legjobb felmérésre egy mozidarab sikerének. A nagyszabású artistadráma még kedden kerül vetítésre az Apollóban.

* A titkos akták. (Szenzációs dráma az Urániában.) A színház mai kiváló detektívdrámája az elsőrangú detektívkepek minden kvalitásával ékeskedik. Egy körmondfont kalandos körül forog a darab, aki csábításával behálózva egy fiatal embert, azt a tőle ellopott fontos titkos iratok és egyéb cselszövények segítségével, einkostársával hazaárulás gyanújába sodorja azt. Sok érdekes és izgalmas jelenet után a darab végén természetesen győz az igazság és a bűnös elnyeri méltó büntetését. A filmről elmondhatjuk, hogy elsőrangú a maga nemében. Maga a történet is érdekes és vonzó, de még érdekesebbé teszi azt a remek beállítás. Fokról-fokra, jelenetről-jelenetre nő az izgalom és amikor már a tetőpontra hág, frappáns és meglepetőtő befejezés követi az izgalmat. — A rezervista álma, Ziehaer nagyhatású operettje, legközelebb az Urániában.

Románia visszavonja a gabonakiviteli tilalmat.

(Szerbiát balkáni megegyezésre kényszeríti az entente. — A konzervatív románok diadala.)

Társai tudósítás.

Bukarest, augusztus 9.

Amint jól értesült helyről közlik, a román kormány a napokban az összes mezőgazdasági terményekre kiadott kiviteli tilalmat hatályon kívül fogja helyezni.

Bukarest. Főhivatalosan jelentik: A közmunkatigyelek minisztériuma a kivitel könnyítése céljából megkezdte a Palánka állomási mellékvágány építését. A Predeal-állomási mellékvágány építését legkésőbb 6 nap alatt kezdik meg. A vasutak üzletvezetősége egyuttal meg tett minden intézkedést arra nézve, hogy Predeal és Palánka állomás 5 nap alatt szabaddá tétessék. Mihelyt tehát ezen két állomás mellékvágánya készen áll, a forgalom is nagyobb mértékben indulhat majd meg.

Tüntetés a kivittelt gátló miniszter ellen.

Bukarest, augusztus 9. A román mezőgazdasági szindikátusok központi szövetsége tegnapelőtt nagygyűlést hívott egybe, amelyen rendkívül sok román földbirtokos jelent meg. A gyűlésen a román gabonakivitel módjáról és szabályozásáról tanácskoztak. Az elnök D. Secoleanu, majd E. Duca képviselő és M. Zissu nagybirtokos egyhangúlag megállapították, hogy az egymással ellenkező és minden logikai szükség nélkül hozott rendszabályok káros visszahatást okoztak az ország gabonakereskedelmében. Duca képviselő azt is kifejtette, hogy ma sem megengedve, sem megtiltva nincs a gabona exportálása. Az összes kérdések tisztázásáig kérte az ülés elnapolását, erre azonban M. Zissu nagybirtokos azt válaszolta, hogy a gyűlés elnapolását bizonynyal azok kéri, akik a buzájukat már eladták. Kifejtette azt is, hogy a vasúti hatóságok káros intézkedései mélyen sértik a termelők érdekeit, M. Secoleanu nagybirtokos pedig megállapítja azt is, hogy a befolyásos ügynökök és követítők tudnak vaggont szerezni a vasutól, a birtokosok pedig nem és ezért a gabonájuk elrothad. Így a birtokososztály az anyagi romlás szélére jutott.

Különös feltűnést keltett és a sajtóban is visszhangra talált Enasesou szenátor beszéde, aki a következőket jelentette ki a pénzügyminiszter személyével kapcsolatban.

— Costinescu pénzügyminiszter az utolsó osztendőben olyan politikát folytatott amelylyel elárulta, hogy négyezer mezőgazda és egy millió földműves paraszt érdekeit egyáltalában figyelembe sem veszi. Az egész vonalon, a pénzügyminisztériumtól le az utolsó hivatalnokig, a legteljesebb korrupció uralkodik, a miőt elvitathatatlan bizonyítékaik vannak és ezeket szükség esetén be is mutathatom.

Enasesou szenátor ténybeli kijelentései nagy hatást tettek a gyűlés résztvevőire.

A gyűlés ezután határozati javaslatot fogadott el, amelyben erőlyesen követeli a kivitel teljes szabadságát és a visszaéléseknek az egész vonalon való azonnali megszüntetését.

A fegyveres várakozás álláspontján.

Bukarest. A romániai konzervatívpart vezető orgánuma, a „Steagul” érdekes cikkben foglalkozik a helyzettel, amelyben Románia az egy év óta tartó európai háború után jelenleg van. A cikk kifejti, hogy mily előnyökkel biztosított az országnak a koronatanácsnak Marghiloman indítványára hozott azon határozata, amellyel a fegyveres várakozás álláspontjára helyezkedett.

Az érdekes cikk befejezése a következőleg hangzik:

— A konzervatívpart nem hallgathatja el azt a visszaélést, amelyet a fegyveres várakozás ürügye alatt elkövetnek. A kormányzat bizonyos szervei megbocsáthatatlan eltéréssel a koronatanács által meghatározott iránytól, az ország gazdasági életét az ellenségesség szellemében vezették a központi hatalmakkal szemben, amelyek kénytelenül a mi egyetlen kelendősségi és elhelyező piacaink lettek, mielőtt mi reánk nézve elzárták a tengeren való kereskedést.

Ezen politika következtében egész gazdasági életünket egy baljóslatu megrázkódítás fenyegette.

A konzervatívpart a kormányt tette felelőssé ezen súlyos elhanyagolásért és radikális és sürgős rendszabályokat követelt a megjavulás érdekében.

A liberális kormányok minél hamarabb meg kell arról győződni, hogy 6 semmi egyéb, mint a tavalyi koronatanács határozatának a tulajdonosa és végrehajtója és hogy az 6 cselekedeteinek a koronatanács által hozott határozatok teljes szövegét és szellemét kell visszatükröznie.

Ezen elvtől való eltérés visszaélés volt és az is. Az országban romlással és hitelvesztéssel fenyeget ez a visszaélés, kifelé pedig alkalmas arra, hogy az éber és előkészítő magatartással oly nehezen elért eredményeket veszélyeztesse.

A konzervatívpart büszke arra, hogy az elmúlt évben az ország érdekeinek szolgálatában tett, amennyiben támogatta a kormányt az agitációk elleni ellenállásban.

A román nép győzött a oroszok fölött.

Bukarest. A Seara tegnapi számának vezetőhelyén olvassuk ezeket a figyelemre méltó sorokat:

Az „Actionea Nationala” (Nemzeti Akció), mintán majdnem egy évig tempergette meg a román közvéleményt a politika és az orosz érdekek moosarában, végre kiadta lelkét.

Az ország nyugodt; nem hangzanak a harcok riadók a gyűléstermekben és az orosz követségnél nem kiabálják már „Isten Oroszország! Le Bratianuval!” Legteljesebb azok siralma hallik, akik a tüntetések után betértek az orosz követséghez, hogy csengő rubelra váltsák a nagylelkű közönség szívvel lelkessel. Ezek az emberek, akiknek már egy kepekre sincs többé kilátásuk, öríthetetlen módon bevallják, hogy le lettek győzve. Ok azt mond-

ják, hogy a németbarátok győzték le őket és komoly társaik. Ez ép olyan hazugság, mint minden más állításuk.

Tudvalevő, hogy a németbarátok nem álltak ki a keresztútra, hogy kétségbeesett hazafiságot szívalva, ordítsanak, nem álltak egy aljas politikus szolgálatába, nem korbácsolták föl a nép szenvedélyét, hanem tiszta lelkiismeretükre támaszkodva, esőndben, feltűnés nélkül világosították föl, terjesztették a valót, hogy a moszkovita birodalommal menni, Romániára nézve ez annyi, mint az öngyilkosság. A németbarátok nem küzdöttek, hisz a rosszakaratu russzofilokkal szemben ez lehetetlen volt. Akkor ki győzte le azokat az öntudatlanokat és árulókat, azokat a szédelő politikusokat, akik mindent elkövettek, csak hogy végveszedelembé vigyék az országot, hogy ez háborút kezdjen Franciaország kedvéért és Oroszország érdekeiért? Legyőzte őket a nép kijózanodása, aki annyi évszázad után megismervén belső ellenségeit, most igaz érdekeit is fölismerve, még az ország vezetői ellenére is képes volna sorsát maga védelmezni meg.

Győzött „az az ország”, melyet elbőnlöttek volna a görögök kalmár hadai, melyet az öntudatlan, romlott bojárok majd hogy el nem kótyavetyáitak s amely Tudor Vladimirescu személyében vágta először oda a világnak, hogy öntudaira öbredt, saját életet akar élni. Ez az „ország” elítélte, hogy az elvetemült politikusok az 6 nevében hajhásszák aljas érdekeiket és tápláljanak örült ambíciókat, elnézte, hogy a nemzetközi szédelgők magukat román hazafiaknak adják ki Pétervárott a cár zsoldjába szegődve, azonban nem tűrte meg, hogy háborúba kergessék csak azért, hogy inkább legyőzessék Franciaország mellett, semmint Németország mellett arasson diadalt, anélkül, azt a romantikus hazafiak és a rubelek hitvány ágensei szerették volna. Az a kísérlet, hogy ezen ország élete ellen merényletet kövessenek el az öntudatlan politikusok és a nyomorult hazafiak, hajótörést szenvedett, nem ugyan egyesek ügyessége, vagy bátorsága folytán, hanem azért, mert beleütközött valamennyiük, az egész román népnek az ellenállásába, aki létentartási ösztönétől sarkalva, megérezte idejében, hogy érdekei merrefelé kell, hogy irányítsák léptét. Örültünk, hogy a román nép magától jött rá arra, hogy 6 érdekei a központi hatalmakhoz fűzik és nem a hóhér ési birodalmához és szövetségeseihez. Hogy az entente rubelfaló ágenseinek a román népnek ez a kijózanodása fáj, — nekünk annál nagyobb örömrünkre szolgál.

Százmillió új román hadihitel.

Gent. Párisi lapok szerint a román parlament augusztus negyedikén újabb százmillió hadihitelet szavazott meg.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltozást mindenkor a kiadóhivatalnál közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Aradi honvédhuszárok a kamionkai csatamezőn.

(Viszontlátott sírok. — Magyar huszárok bajor gyalogosokkal együtt Sturmolnak. — A kozák dum-dum golyója.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 9.

Az aradi hármas honvédhuszárok háborús történetében véres emlékeztető nap augusztus 24. A háboru első évének augusztus huszonnegyedikéje. Frissen, vidáman, dalosan vonultak első harcukba a rettenő tulerejű orosz ellenségre a vörös ördögök: csupa merész lovas, éles kard, kemény karu legény, megszerző, ezer halállal is szembenéző tiszték vezetése alatt. Kamionka-Strumilovánál a Bug mentén csaptak össze az oroszokkal augusztus 24-én. Rettenetes harc volt. Agyutűzben, drótkadályok ellen mentek estére szálló időben rohamra a honvédhuszárok. A régi hadviselésben mindent elseprő lett volna az a huszártalpak, robogó paripákon, szikrázó kardokkal, azonban a modern háboru drótkadályai ellen megbénult a honvédhuszárok rohamja. A kamionka-strumilovai csatateret sok vitéz honvédhuszár vére festette pirosra augusztus 24-én. Halász és Mokry kapitányok, Kutiffay főhadnagy és Sebők hadnagy is ebben a kemény tusaiban adták életüket a hasáért.

Most, csaknem egy esztendővel az első ütközet után az aradi honvédhuszárok temét eljutottak a Bughoz: az emlékeztető csataterén, Kamionka-Strumilovánál. Az ezred tisztjei ugyanazon a magaslaton találkoztak, ahol a múlt év augusztusában gigászi harcukat vívták. Egy lengyel tanító vezetésével rákadtak hősök háttal halt bajtársaik sírjára. Ott fekszenek Halász kapitány, Kutiffay főhadnagy, és Sebők hadnagy tizenhét húzárral. A bajtársi kegyelet könyvet takasztott a szomorú emléktű helyen, ahol hősök pihennek.

Azokról a harcokról, amelyekkel tizenkét hónapos háborúskodásban megérett honvédhuszárok, első csatájuk színhelyére eljutottak, ittebei Kiss Miklós honvédhuszár főhadnagy, aki néhány nap előtt jött haza a harctérről érdekes részleteket mondott el.

— Lemberg visszafoglalásának napján Turinika községben kvartélyosták be a hármas honvédhuszárokat, más ezredekkel együtt. Elszakára nyugodtan lepihentek. Reggel felé jelentik, hogy az orosz főnyomult a falu felé és éjfélig. Nem volt már idő tanácskozássra, az oroszok váratlanul lepték meg a mieinket. Az ezredparancsnokok, anélkül, hogy előbb közösen megállapodtak volna, szuronyrohamot rendeztek el. Rettenetes bátorsággal vetették magukat a huszárok az oroszokra, akik azonban rendkívül heves tüzeléssel fogadták őket. Már-már úgy látszott, hogy a hatásos tüzelés elől vissza kell vonulni, amikor Reiber Ervin honvédhuszár főhadnagy minden külön parancs nélkül rohamra vezényelte tartalék-századát. Az energikus közhelzés eldöntötte a harctereket. A huszárok olyan szuronyrohamot indítottak az oroszok ellen, amely elől csak futással lehetett menekülni. Leginkább a fegyver végét használták a huszárok és a puskások útsze nyomán repedtek a muszka koponyák.

Innen Kupiovolara mentek a huszárok, ahol két bajor ezred között rendszeresen ke-

resztlívtt győzelemmel támadás után szintén szuronyrohammal verték vissza az oroszokat. A támadásban résztvett az egész hadosztály. A harc után hadosztályparancsnokban dícsérte meg csapatunkat a bajor tábornok. A parancs egy mondatát, hű fordításban, érdemes följegyezni. „Még álmodni sem merem volna, hogy lovasság ilyen gyalogos-szuronytámadásra legyen képes.”

A németek általában a legnagyobb elragadtatással emlékeznek meg a magyar honvédsereg hőstetségéről. Beszéltek a huszártisztek, hogy Jaroslavnál együtt harcolt a Hadfy-hadosztály a porosz gárdahadtesttel. A híres magyar „Előre! hadosztály” olyan vitézül harcolt, hogy a sikerben való döntő részességét nem lehetett elvitaini. Ütközet után a porosz gárda hadtestparancsnoka magához kérte Hadfy altábornagyot, akit így üdvözölt:

— Köszönöm a honvédsereg segítségét. Ilyen katonáktól még mi is tanulhatunk!

E kijelentés jelentősége annak tűnik föl csak igazán, aki ismeri a porosz gárdisták hasonlíthatatlan büszkeségét.

A galiciai offenzíva során Bissingen generális tiszti hírszerző járőr vezetésével biztat meg Kiss Miklós huszárfőhadnagyot. A hadosztályparancsnok azt az utasítást adta a főhadnagynak, hogy keresse az érintkezést az ellenséggel. A tiz tagból álló huszárrajőr találkoztak harmincöt kozákkal. A kozákok utóvédjei voltak egy nagyobb orosz csapatnak. Mintegy huszonöt lenéztek a lóról és úgy akarták megtámadni huszárajunkat, akik ellen a lovon maradt kozákok oldaltámadást terveztek.

A főhadnagy tiz lovasával rohamot vezényelt. A huszártalpak olyan meglepetésszerűleg hatott a tulerejű ellen, hogy a lovas kozákok vágatában eliramodtak, a többiek pedig megadták magukat. A tiz huszár visszatért huszonöt kozákkal, köztük egy tiszttel és fontos jelentést is hozott magával a főhadnagynak.

A rabbi és a nagyherceg.

(Bibliai példázatok a háborúról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 9.

Orosz-Lengyelország egy városkájában, valamelyik badeni népfelkelőszázadnál egyik százada, a nagyhercegük születésnapját ünnepele. A népfelkelők egy oroszok által feladott nyomdában alkalmi újságot nyomtattak, a nagyherceg arcképével. Az ünnepség színlapján, a városka egész zsidó és lengyel lakossága is össeregylekesett. Ekkor mindenki legnagyobb csodálkozására — mint a Fr. Z.-né írott tábori levél elmondja — felemelkedett a község rabbinusa és bár szangonban, a következő lendületes és bensőségteljes beszédet intézte a mélyen meghatótt nagyherceghez és a katonákhoz.

— A mi szent bibliánkban így szól Salomon a zsidók királya: „A jó napokban boldognak kell lenned, de a szomorú, rossz napokban tisztán kell látnod...” Ennek a okos jelentését adja ez a példa: ha egy orvos meglátogatja a beteget és tudni akarja a beteg testének hőmérsékletét, akkor a termometert annak hóna alá teszi és akkor látni és tudni fogja, amit akart. Ugyanígy áll a dolog, ha a hazai iránt való szeretetünk és hűségünk fokát akarjuk megtudni. Mert tényleg csodálni való a badeni népfelkelők szeretete és hűsége hercegük iránt és csodálni való, hogy ellenséges földön ilyen lelkesülten ünnepelenek.

Mert béke idején nem nagy csoda, hogy az emberek boldogok, mikor az egész világ boldog, de a mostani rossz időben, mikor az egész világ vérbe és tűzbe borítva, megmutatták a badeni csapatok, milyen nagy a hűségük és milyen forró a szeretetük a királyuk iránt és büszkén remélhetjük, hogy a háboru vége is kedvező lesz. A rend az igazságnak az édes leánya és Németországban a legnagyobb a rend, ezért van az igazság és a jog az ő oldalán.

Ezzel azt értjük, amit Dávid király mondott az ő zsoltárában: „Isten, a te erősségeddel megirvendzteted a királyt”; mert a király más, mint a többi ember. Minden ember választhat a sors felett tetszése szerint jóban és rosszban, de a királynak a szive és az akarat az Isten kezében nyugszik és a királynak, a nagyhercegnek minden tette Isten kiváncsága szerint való, és amint tettei emberteletteliek és istentiek, úgy emberteletti és isteni az az áldás és szerencse, amelyet Isten küld neki, aki megsegíti a német nemzetet és hosszú élettel ajándékozza meg a nagyherceget.

A mi szent talmudunk így mondja: Mikor az isten megalkotta a világot és a két nagy, egyforma világosságot, a napot és a holdat, a hold panasza ment, mondván: nem lehet, hogy két király egy koronát viseljen. És ekkor így szólt az Ur a holdhoz: „Eredj és tedd magad kisebbé.” Ez azt jelenti: ha nem akarsz, hogy társad ugyanolyan nagy és szép legyen mint te, akkor magadnak kell kisebbé válnod.

A hold kérdését ismételte meg a politika Európában és ez a nagy háboru oka. A mi politikai hatalmunk észlelte, hogy milyen nagy és szép a német kultúra, amely mint a nap, tényleg bevilágítja sugarával, a művészettel és a tudománnyal az egész világot.

Az isteni szózat így szólt a politikához: menj és tedd magad kisebbé. Mert aki mást akar kisebbé tenni, annak magának kell kisebbé lennie.

Ezzel köszöntjük a badeni nagyherceget és hű csapatait. Amen.

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 151
Telefonszolgálat	— 151
Állomány- és hírdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Auffenberg tábornokot felmentette a katonai bíróság.

(Vádak a komarowi győző ellen. — A volt hadügyminiszter rehabilitálása.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 9.

A magyar képviselőház utolsó háborús ülészakának szeneciója volt az a leleplezés, a melyet Vázsonyi Vilmos tett Auffenberg Móric gyalogsági tábornok, volt hadügyminiszter letartóztatásáról és azokról a rajtelmes körülményekről, a melyek a komarowi győző letartóztatása körül felmerültek. Auffenberg tábornok — mint ismeretes — a háboru kitörése után egyik hadseregünk parancsnoka volt. Az Auffenberg hadsereg gyönyörű lendülettel haladt előre Oroszország földjén és az augusztus közepén kivívott samosce—komarowi diadalokkal 40.000 orosz foglyot ejtve Auffenberg tábornok csaknem egészen Lublinig tört utat, addig a Lublinig, a melyet csak most foglaltak el diadalmas csapataink. A komarowi győző nevét ünnepezték az egész monarchiában és zászlódíszbe öltözték, kivilágított városok ujjongtak Auffenberg komarowi, Dankl kraszniki győzelmé fölött. Az oroszok galíciai előretörése, amely Lemberg felé haladt rohamosan, megakadályozta a győzelmek kihasználását és úgy a Dankl, mint az Auffenberg seregek kénytelenek voltak visszahúzódní, hogy a galíciai hadseregekhez csatlakozhassanak. Auffenberg visszavonulása veszteség nélkül sikerült. Egy-két héttel utóbb aztán a Katonai Rendelési Közlöny tudatta, hogy a király egészségi okból további parancsig rendelkezési állományba helyezte a komarowi győzőt.

Egy magyar újságírónak hetekkel utóbb Auffenberg annyit mondott, hogy várja a felség parancsát, amely újra akcióba szólítja és addig is a komarowi harcokról szóló emlékiratain dolgozik. Ezután egészen idei április végéig nem hallatszott bir Auffenbergről. Április 29 én jelent meg a Bud. Tud. következő kommunikéja:

Hivatalosan közlik, hogy Auffenberg tábornok ellen hivatalának köztársasággal szembevetése miatt ellene legutóbbi időben emelt vád tisztázása céljából vizsgálatot indítottak. A vád tárgya kizárólag az 1912. évi eseményekre vonatkozik és a mostani háborúval semmilyen összefüggésben nem áll. Ufőlsége Auffenberg tábornok szabadságolását elrendelte a várakozási illetményvel.

Még újabb két héttel tel, amíg a képviselőház ülésén nyilvánosságra jutott, hogy Auffenberg Móric lovag gyalogsági tábornokot, a komarowi győzőt április 26-án letartóztatták. Három nappal a letartóztatás előtt írta alá a király Auffenbergnek komarowi előnévvel báróvá kinevezését. Vázsonyi Vilmos a Házban interpellációban leplezte le mindazt és elmondta, hogy nem tudja, miért volt szükséges a komarowi győzőt letartóztatni olyan dolgokért, amelyek hadügyminiszterségi működésével állnak összefüggésben és amelyekért alkotmányunk értelmében a delegációk kötelesek őt felelősségre vonni. A tábornokkal szemben tanúsított eljárás a büntető perrendtartásba utközik több tekintetben. Először is Auffenberg tábornok nem írtkezhetik védőjével. Másodsor: az ellene emelt vádat nem közölték megnevezett védőjével. Tudomása van arról, hogy a tábornok lakásán eszközölt házkutatásnál olyan iratokat foglaltak le, amelyek 1912-ik esztendőben kifejtett működésével ninosenek összefüggésben, holott az eljárás olyan cselekmények miatt indult meg a kommuniké szerint, ame-

lyek hadügyminiszteri működésével állnak összefüggésben. Lefoglaltak nála továbbá a komarowi csatára vonatkozó aktákat, amelyeket a tábornok a harotérről küldött haza eljárásának igazolására. Visszakérték továbbá tőle bárói rangra emelésének okmányait Auffenberg tábornokkal a legszigorúbban hánnak el a fogházban és annyira mennek vele szemben, hogy az idegbeteg embernek még a sétát sem engedik meg.

Az interpelláció válasz nélkül maradt és mind a mai napig senki se tudta: mivel vádolják a volt hadügyminisztert, miért taszították börtönbe a komarowi győzőt. Ma aztán megtudta a nyilvánosság a vádakat, megtudta azzal a hírral egyszerre, hogy Auffenberget teljesen rehabilitálták, jogerősen felmentették. Az erre vonatkozó bécsi hivatalos értesítés szövegét közli:

E hó harmadikán és negyedikén tolyt le a bécsi hadosztálybíróság előtt Auffenberg Móric lovag ügyének főtárgyalása. A volt hadügyminisztert azzal vádolták, hogy a hadsereg biztonságát veszélyeztette azáltal, hogy 1912. őszén a delegáció budapesti ülésézekor a monarchia katonai védelmi intézkedését tartalmazó titokban tartandó rendelkezéseket a Bécsben tartózkodó Schwarz Henrik lovag, nyugalmazott ezredessel, kinek ezekről nem lett volna szabad tudomást szereznie, közölte abóit a célból, hogy őt anyagi előnyökhöz juttassa. A közlés olyképen történt, hogy Auffenberg 1912. november 18-án zárt levelező-lapon arról értesítette az ezredest, hogy északon valószínűleg mozgósítás lesz és 1912. november 21-én az I., X. és XI. hadtestek parancsnokai nevének közlése mellett táviratilag arról értesítette Schwarzot, hogy a hadügyminiszterium ugyanaznap legfelsőbb jóváhagyással eihatórozta az említett hadtestek osapatai és katonai intézetei békelétszámának fel-emelését.

Ezen közlésekkel a katonai büntető-törvénykönyv 272. szakaszába utközben szolgálati szabályzat megsértésének büntetését követte el a vád szerint volt hadügyminiszter. A két napos tárgyalás eredménye az volt, hogy Auffenberget a vád alól a katonai büntető-perrendtartás 306. szakaszának 4. pontja alapján jogerősen felmentették.

Bárha a hivatalos közlés nem szól ró: a jogerős felmentés azt is jelenti, hogy Auffenberg három hónapja szenvedett g-ságából kiszabadult.

Rohr tábornok kitüntetése. A király a vaskorona rend első osztályához a kitüntető adományozta szervezői és erdői téri tanúsított kiváló teljesítményeinek elismerésül Rohr Ferenc lovassági tábornoknak egy hadseregcsoport parancsnokának. Az őli származású Rohr tábornok az olaszok leni harcokban szerzett érdemeket az uródo újabb kitüntető kegyére.

Eulogius püspök térítése.

(Az elhurcolt lembergi érsek. — Az orosz vallás terjesztése Galiciában.)

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 9.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz hóditó politika a vallást állította galíciai terveinek szolgálatába és bizonyosra vette, hogy a megszállott ország népét politikai értelemben is magához forrasztja, ha az ortodoxiának szép szerével vagy erőssakkal fokozatosan megnyeri. Az oroszok ebbeli igyekezete nem új: már jóval a háboru előtt is ilyen eszközökkel dolgoztak, mint a máramaroszigeti nagy pravoszlav-bünper is bizonyít.

Eulogius volhyniai érsek az orosz megszállás ideje alatt négy hónapig volt Lembergben és egyáltalán nem válogatott az eszközökben, hogy a keletgalíciai görögkatolikus rúthén egyház hitközségeit pravoszláviával minél teljesebben elorossítsa. Evégből Scepticki lembergi görögkatolikus érseket, nehozy munkájában zavarhassa, hamarosan eltette láb alól, majd pópáival elárasztotta egész Kelet-Galiciát. Miklós cár első és utolsó látogatása alkalmával a legnagyobb dícsérettel nyilatkozott Eulogius hittérítő tevékenységének eredményeiről, ép ezért felkerestem Bielioki András püspököt, az elárult érseki egyházmegye vezetőjét, hogy közvetlen meggyőződjem arról, vajon az orosz érsek tényleg rászolgált-e az orosz cár dícséretére? A püspök fejedelmi rezidenciájában szeretetreméltósággal fogadott és figalmasan eleven leírását adta az orosz uralom hittérítő erőlködésének. Elsősorban Scepticki érsek elhurcolásáról és szomorú sorsáról beszélt:

— Szeptember 19-ike óta árva a főgyházmegye, — mondta a püspök — aköz hurcolták el érsekünket, akit előbb a husz kőmémternyire lévő Bobrka faluba internáltak, de már októberben Oroszországba vitték és most is Kurksban tartózkodik. Állandó összeköttetésben voltam és vagyok vele. Így tudom, hogy eleinte nagyon szigorú bánásmódban részesült, még lakását sem hagyhatta el, április óta azonban sokkal több szabadsága van és misézhet is.

— Folytonos nyugtalanságban éltünk — folytatta a püspök — és bizonyosra vettem, hogy Scepticki érsek után rám kerül a sor. Az oroszok előgedetlenek voltak velem, mert egyházi ügyekben hajszálnyi engedményt sem tettem, pedig folyton szorongattak és fenyegettek, hogy engem is el fognak hurcolni, sőt az alkalommal Lukianov alezredes épp ebben a szobában akasztófát ígért. Mikor látták, hogy a fenyegetés nem használ, következetesen hátráltatták az egyházi ügyek elintézésében: a megüresedett plébániák betöltését öt hónapig is elhúzták és a Cehovie püspök április 28-án bekövetkezett halálával megürült püspökség ma is betöltetlen. Később a ravasz fogásokhoz nyultak: egyszer egy orosz orvos doktor-kisasszony jött hozzám és megkérte, hogy a tremblovlei szüz képe előtt orosz rítus szerint istentiszteletet tarthasson. A kérelmet megtagadtam, mire átadta Eulogius püspök hasonló levelét. Megmaradtam a tagadó válasz mellett, mire a hölgy beérte volna a katolikus rítus szerint való istentiszteletre is. Ha akkor engedek a kérésének, arra hivatkozhattak volna, hogy bent voltak templomunkban. Később egy társaság keresett meg azzal a kéréssel, hogy bőjt idejére engedjem át napi három órára templomainkat a katonaságnak. Ezt a kérést is elutasítottam, mire a Krisztus kinyilatkozta-

téséről elnevezett krakói-utcai templomot erőszakkal elvették tőlem.

— Bobrinsky helytartó ismételt rábeszélési alkalmával arra hivatkozott, hogy Kakovsky varsói katolikus püspök valamennyi templomát megnyitotta az ortodox szertartás számára. Erre azt feleltem, hogy nekem a kánon parancsol. A főegyházmegyében a legfantasztikusabb ígéretekkel, élelmiszerek osztogatásával és vesztegetésekkel dolgoztak, a jó Isten azonban megsegített és a hűtlen, eltánforodott hitközségek száma igen csekély. A striji kerületben két község: Dobovize és Demnia, a határon négy és a zlocowi kerületben ugyanannyi hagyott el. Saját jószántából egyetlenegy hitközség sem vált hűtlenné és voltak ruszofil községek is, amelyek ellenállást tanusítottak és nem erőszakkal engedtek. Ezek a községek most egymásután kéredeznek vissza a katolikus egyház kötelékébe. Érdekes, hogy az oroszok a döntést babsemekkel történt szavazás útján provokálták és így történt meg, hogy Kamenon községben, ahol csak hat család állott hozzájuk, szintén az ortodoxia mellett döntöttek.

A püspök ezután biztosított arról, hogy áruló papja egyetlenegy sem volt és közölte, hogy a rutén papság királyhűségéről Miksa szász herceg is meggyőződött, a ki a háboru előtt hosszan időzött Lembergben. A háboru alatt egyébként mindennap volt könyörgő istentisztelet fegyvereink győzeleméért és azokon gyakran résztvett az orosz katonaság is. Az orosz szent szinódusnak Lembergben nem is volt fiókja. Megjegyezte végül a püspök, hogy a cárt lemburgi látogatása alkalmával nem látta, Romával pedig a háboru egész ideje alatt nem érintkezhetett, úgy, hogy Scepticki elhurocolásáról is csak most júniusban tehetett a bécsi nuncius útján hivatalos jelentést.

Tizenkét fillér egy tojás Aradon.

(Ekszporthók vásárolnak a megye területén.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 9.

Holnap már 12 fillérről árusítja a hatóság a tojást. A behozatal nehézségei okozták az áremelést, amivel még az is jár, hogy eddig öt tojást adtak a piaci sátorba egy-egy vásárlónak naponta, addig most csak 2-3 darab az a legnagyobb mennyiség, amit kiszolgáltathatnak. A vármegye területén, exportóknak és verik fel a tojás árát, úgy, hogy Arad város községe, ha a hatóságok érélyes kézzel nem nyulnak hozzá ehhez a fontos kérdéshez, tojáséhségnek néz eléje.

Akár mennyire is esőváltják a fejüket a teoretikusok az élelmiszermizériákon, más nem fogja alaposa meggyógyítani, mint a kiviteltilalom. Illábas való az írott betű, ha a viszonyok, az előzetes nem látott és senki által nem is sajtott körülmények minden eddigi felfogást és teorátukomra döntenek. Tojásnak kell lennie, mert ez elábrerülő élelmi cikk, ami már áránál fogva is befolyásolja a háztartások vezetését. Ma azok az élelmi cikkek fontosak, amelyeket kevés pénzért lehet megvásárolni. Kenyér és tojás nélkül nincs élet.

Arad vármegyének azok a községei, amelyek Aradra gravitálnak, addig ha nem is bőven, de ellátták a piacot. Most azonban az tapasztalható, hogy Bécsben tojás árát felvertek, vagy mondjuk, hogy felárú és nagy-

kereskedők ügynökei valósággal elárasztják a megyét és egy láda tojásért, amelyben 1440 darab van, 197 koronát fizetnek. Ilyen konkurenciával nem lehet az aradiaknak megküzdniök. A hatóság eddig is 12 korona és 60 fillért fizetett rá minden láda tojásra, mert 10 filléért adta a tojás darabját. A deficitet más élelmiszerekkel elért haszonból fedezték. A mai magas árak azonban már szükségessé tették a tojás árának emelését. Lehet, hogy a hatóságok segítségére lesznek az aradi közönségnek és megtalálják a módját, hogy a behozatal ismét tömegesebb lesz. Értesülésünk szerint tárgyalások vannak folyamatban ilyen irányban.

A törvényhatóság szerdai közgyűlése valószínűleg ismét foglalkozik élelmiszeri kérdésekkel és ott is szóba kerül a mizériának megszüntetésére alkalmas eszközök, a kiviteltilalomnak kérése a kormánytól.

Polgárőrség Nagybürgözdön.

(A papucshősök „szolgálatban.” — A honvédelmi miniszter „közgyűlési” rendelete.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 9.

Egyik szomszédos vármegye valamelyik nagyobb községe s egyuttal járási székhelye eddig csak egy dologról volt nevezetes: a papucsuralom című intézmény és idők óta erősen ki volt ott fejlődve. A múlt hónapban azonban egy megüszeltetés érte a községet, mondjuk Nagybürgözdöt, a kivételes törvényeket, a statáriális eljárást kiterjesztették a községre is. A zseniális bürgözdiek ezt a kivételes intézkedést nagyzezerüen felhasználták a maguk céljaira: a statáriális törvények révén elmés módon buktatták meg, illetve játszották ki a papucskormányokat.

Mindenekelőtt tudni kell, hogy polgárőrséget csak olyan helyen lehet szervezni, ahol arra szükség van s ott is csak a katonai államparancsnokság engedélyével. Amit azonban a törvényben jártasak tudnak, nem feltétlenül tudják az asszonyok is. A nagybürgözdői férjek tehát összejöttek és elhatározták, hogy polgárőrséget fognak alakítani. A férfiak gyülekezetének elnöke, a községi segédjegyző, mintán tisztában volt azzal, hogy az asszonyok csak a hivatalos hatalommal szemben engednek a negyvennyolecból akkor, amikor a férjek éjszakai kimenőjéről van szó, fogta magát s a szolgabíró hallgatólagos beleegyezésével hozott egy hivatalos végzést, ugyancsak a szolgabíró aláírását jegyezve annak végére. A végzést vétiv mellett olyan időben kézbesítették ki, mikor tudták, hogy a férj nincs otthon s így az irást az asszony veszi át. A végzés egyszerűen tudatta X. Y., vagy Y. Z. urakkal, hogy őket „a polgárőrséghez osztották”.

— A polgárőrség kötelességei és jogai —

Adja a hivatalos irás — a honvédelmi miniszternek e tárgyban kiadott 5878—1915 közgyűlési (a közgyűlésre vétetlenül reájárt a meggyőző tolla) ezámu rendeletében vannak szabályozva s röviden a következők:

— A pontot sorol fel ezután a „hivatalos irás” a kilenc pont közül csak az első fontos: A polgárőrség szolgálata este nyolctól reggel hatig tart.

A Nagybürgözdön polgárőrség van, azóta a lakóvigan és nyugodtan mulathatnak a korcamábasot hogy semmi kétely se merüljön fel illetékesük ellen, egyenként szokták kölcsönkérni a falu egyetlen rendőrének sapkáját és puszkáját s úgy nagy-tizenkét óra tájban egy-egy pillanatra hazának, hogy „uniformisban” mondassák feleségüknek:

— Látod, én, szolgálatban vagyok!

HIREK.

Aradi hadipilóta Belgrád bombázásáról.

(Tizennégy repülőgépről hetvenöt bomba.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 9.

A napokban érkezett haza Aradra rövidebb szabadságra a frontról Varga Lajos sofőr, aki a háboru kezdete óta a legérdekesebb és egyik legfontosabb fegyvernemnél, a lég-hajóesapatoknál teljesít szolgálatot.

Vargát már a mozgósításkor pilótává képezték ki a haderegnél s hadi-aeroplán vezető lett belőle. Mint ilyen, egyfolytában a déli harctéren teljesített szolgálatot s a péterváradí repülőrajhoz volt beosztva. Részt vett Varga abban a nagyarányú légi támadásban, amelyet repülőflottánk egy része az elmúlt hetekben intézett Szerbia, különösen Belgrád ellen. Ennek részleteit Varga a következőképp mondotta el munkatársunknak:

— Junius huszonnyolcadikán, Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolásának évfordulóján kaptuk a parancsot, hogy tizennégy repülőgép induljon Belgrád és Kragujevac ellen. A tizennégy repülőgép összesen hetvenöt bombát vitt magával s ezekkel kedveskedett a szerbeknek. Az én gépem hajnali négy órakor indult és másnap délután három órakor tért vissza Péterváradra. Mi kétszer megkerültük Belgrádot, aztán bombát dobtunk le a hajógyárra, amely azonnal kigyulladt, a Kalmegdánra, amelyben ismét súlyos kárt tettünk. Egyik bombánk a püspöki palotát is érte.

Érdekes, hogy a felette veszedelmes hadiszolgálat tizenkét hónapja alatt Vargát semmi főle baj nem érte, ellenben Aradon, szabadságának mindjárt első napján — egy veszett kutya harapta meg.

— A trónörökös-pár ebédje. Budapestről jelentik: A trónörökös-pár ma délben a várban udvari ebédet adott. Az ebéden hivatalosak voltak: Gaudernak, Marenzi, Balázs, Karg báró, Magyar, Braun, Kárász, Török, Czeisner, Kirchner, Nagy, Grimm, Mariássy, Baitz, Liliehoff, Turczér, Pongrácz, Dezső, Bartha, Fery, Lorenz, Recsey, Hochenburger és Gerő tábornokok, Szilágyi vezértörzsorvos, Negay vezérhadbiztos és az udvari méltóságok. Délután a várban Zita főhercegné elnökletével a hadsegélyező bizottság szakosztályainak kiküldöttjei ülészttek. A trónörökösné a jelentéseket nagy érdeklődéssel hallgatta végig és elismerését fejezte ki a magyar társadalom áldozatkész-ségéért.

— Athelyezett járásbíró. Az igazságügy-miniszter Zamaróczy István körösbökenyi járásbíró az 1912: VII. t.-c. alapján törvényszéki bírói minőségben a fehértemplomi járás törvényszékhez helyezte át.

— Igazságügyi kinevezések. Az igazságügy-miniszter Wujics Dragomir dr. aradi törvényszéki joggyakornokot a nagyhalmsági járásbíróshoz, Gulyás Imre dr. debreceni joggyakornokot pedig az aradi törvényszékhez jegyzővé; Oláh Imre aradi járásbíróshoz inokot iradatiszté, Viktor Lajos máriaradnai járásbíróshoz pedig inokká nevezte ki.

— Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ballenegger Henrik aradi állami felsőbb leányiskolai tanárt szolgálatteleire athelyezte a pancsovai állami felső kereskedelmi iskolához,

— Schock Léní — harangozó és dobos. Különös dolgokat produkál a háboru. Megtörtentte a női utcaseprőket, a női villamoskálauzokat, a háboru miatt már a kettős könyvvitelre is ráfanyalódnak a hölgyek, sőt a hadbavonult városatyák helyett esetleg a feleségük jön fel Arad város közgyűlésére és haragos szónoklatot tart a hatósági élelmiszerfizlet, vagy az uzsorás kofák ellen. Sok mindenre elkészítettünk ebben a háboruban, de az mégis váratlanul ért bennünket, amit az aradmegyei Ujjpálósról írnak nekünk. A hegyaljai tiszta német kis faluból ugyanis majdnem minden férfit elvitték a haza védelmére, vagy, hogy az asszonyok nagyrésze állandóan feketében jár, akár elesett „az emberük“, akár nem. Az a férfi, aki otthon maradt, a mazel munkálattokkal tölti idejét és a faluban még maradt egészséges paraszt férfi. Így aztán nem tudták betölteni a háboru miatt megüresedett harangozó állást és községi dobost se kaptak. Ugy oldották meg tehát a nehéz kérdést, hogy a harangozó és kisdobosi pozíciót egy nő szemlélyvel töltötték be: a hatvan esztendőes Schock Lénivel, Schock Antal földesgazda özvegyével. Az öreg német asszony most szorgalmasan rángatja a harangkötőket és peckesen veri a község dobját. Most aztán jaj annak az asszonynak, akivel Schock Léní haragban van, most módjában áll, hogy a szó szoros értelmében „dobra üsse“ tiékos dolgait.

— Aki helyettes útján akar megesküdni. Nagyváradról jelentik: Erdekes levél érkezett a haretérről Rimler Károly polgármesterhez. A levelet Kordován Lajos nagyváradai cigány írta, aki most a 37. gyalogezredben szolgál s egy meghatalmazás van mellékelve hozzá a polgármester számára, tanuk előtt láttamozva. A cigány azt kéri, hogy a polgármester eskesse őt össze Sarkadi Juliával, akivel évek óta együtt él, három gyermeke is van tőle, csak éppen az a baj, hogy ő nem tud hazajönni a saját esküvőjére. Ő már kérte Hamza János cigánybíró, hogy helyettes legyen az esküvőn, most már csak a polgármesteren áll, hogy az esküvőt meg is tarissa. Az esküvőre különösen azért van szükség, — írja a cigány katonának — mert a családja részére csak törvényes házasságkötés után utálnak ki megfelelő segélyt. A polgármester hivatal azt a választ írta a haretérrre, hogy nem tehetnek elaget a kérelemnek, mert a magyar törvények nem ismerik a helyettes útján való házasságkötést.

— Halálozás. Braun Adolfné született Engel Karolina augusztus 8-án, életének 76-ik és házasságának 56-ik évében hosszús szenvedés után elhunyt. Temetés augusztus 9-én d. u. 4 órakor volt a Boros Béni-tér 7. számú házból. Halálát férje Braun Adolf, gyermekei Barna Kálmán, Braun N. Antal, Braun Samu, Braun Regina férj. Weisz Simonné és nagy rokonság gyászolja.

— Aradiak a montenegrói hegyek közt. Messze délről írják az Aradi Közlönynek a házi-ezred ott táborozó katonái:

— A forró sziklák közül egy ciszterna eszményien piszkos vizét nektárként szűrésölgötve a tikkasztó júliusi napon, végülén sok Aradra vágyódó üdvözlöt küldt egynehány harcoddzert harminchármas baka, kik az öreg montenegrói Nikitát püfölgetik. Melchner Lajos dr. orvos kadett, Váradi Emil kadett, Jugász Zoltán kadett, Vinzenz Kummer-Fustinioni Oberleutnant, Frugia György önkéntes káplár, Martzy Agoston zászlós.

— Felhívjuk a tanuló ifjúság figyelmét a szünidő alkalmából Kerpel Izsó 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

— Esküvő a sebesült kórházban. A honvédszeriaktanya tisztje ettezője ma délelőtt megható esküvőnek volt színhelye. A vőlegény egy súlyosan sebesült katonára volt, aki gragnell lövéstől balkarján sérült meg. A sejtőnát azóta kátezer megoperálták, de komplikációk következtében még egy műtét vált szükségessé, melyet mára tüztek ki. A sebesült, mikor megtudta, hogy ismét megoperálják, megkérte a kórházparancsnokot, hogy az operáció előtt megesküdhessen menyasszonyával. A kórház parancsnoksága a kérelemnek helyt adott. A házasságkötést Szondy Béla anyakönyvvezető végezte díszpenzációval. A vőlegény neve Fűrák István, míg menyasszonya Aspo Zsuzsána volt. Az esketésnél két sebesült katonatiszt szerepelt, mint tanúk. Az esküvő után az új házaspár meghatottan vett búcsút egymástól, mert az ilju férjen pár perc múlva megkezdtek a műtétet.

— Korcsmai gyilkosság. Lupuly Atim farkasházai korcsmajában vasárnap, Bánye Flóra a Bugy-testvérek, akik már rég óta rossz viszonyban állanak Bánye-val, lerészegedve összeveszttek és a koresmandvaron véres verekedés témadt közöttük. A verekedésben Bugy Tamás holtan esett össze: Bánye Flóra a kecsével szíven szúrta. Csak később tudták meg, hogy a gyilkos leszúrta Bugy Jánost is, aki haldoklott. A csendőrség a gyilkos legényt letartóztatta.

— Árverés a vasuton. Az aradi Máv. üzletvezetőség közhirre teszi, hogy a vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyakat: táskákat, férfi és női kalapokat, ruha és fehérműveket, botokat, nap és esernyőket stb. darabonként kistételekben is Arad állomáson 1915. augusztus hó 19-én délelőtt 9 órakor történő nyilvános árverés alkalmával készpénztizetésért eladják.

— Gazdát cserélt aradi ingatlanok. Papp Károly és neje eladták az aradi 1495. számú telekjegyzőkönyvben felvett Varjassy Lajos utca 177. számú házat 6500 koronáért Fehér János és nejének. — Kádár Arzsa eladta az aradi 1848. számú telekjegyzőkönyvben felvett Demeter-utca 26. számú házat 9400 koronáért Nagy Mihály és nejének.

— Előnyös cipő-kisárusítás! Temesvári fizetlem felosztása miatt az összes onnan átszállított elsőrendű cipőt rendkívül mérsékelt áron bocsájtom áruba. Weinberger János cipőárúháza, Arad, Andrássy-tér 20.

— Írógépeket, levélbélyeg-gyűjteményeket és egész könyvtárakat méltányos áron vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 193

— Olcsó cipők. Aki jó és olcsó Salamander-féle női cipőt kíván venni, minden szin és kivitelben ma reggeltől kezdve csak 8 kor. 50 fill. egységárban vásárolhat a Szinházi Versenybarátság, Szabadság-tér. 2886

— Értesítés. Jacobi Gyula vizsgázott fogtechnikus ezúton értesíti a n. é. közönséget, hogy műterme folyó hó 4-től augusztus hó 20-ig zárva van. 2801

— Régi levélbélyegeket és levelezéseket, különösen magyarokat 1871—74-es évekből és osztrákokat 1850—58-ból; továbbá teljes bélyeggyűjteményeket, festményeket és egész könyvtárakat jó áron vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 198

— Papírárúkból nagy engedményt nyújt viszonteladókna Kerpel papírnagykereskedése. 108

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny“ részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Az „Aradi Közlöny“ egyes példányai Budapestben kaphatók Breuer Nővérek dohánytőzsdéjében VI., Terézkerut 54.

TORVENYKEZÉS

A menekült barátinöje.

(Eltűnt ötszáz korona. — Mulatság a kétes tanyán.)
Távrau tudósítás.

Budapest, augusztus 9.

Az orosz invázió elől Budapestre menekült Galiciából L. Ferenc. Mi más lehetett jómódu menekült foglalkozása, mint sorba járni a kávéházakat, hogy valamelyikben aztán mint törzsvendég állapodjék meg.

A menekültnek egy kórati kávéház tetszett meg. Nem annyira a kávéház, mint két urhölgy, akiket ámentű özvegyes sorvasatott.

A menekült ismeretségkötése gyors volt és sikeres. Már az ismerkedés napján meginttatta őket egy nyár-uteai áthotelbe, amelynek Imperial a neve, pezsgős vacsorára.

Éjféltáján sztraj, perpatvar, majd verekedés háborgatta a nyugalmas hotel esöndjét. A hotel birn-vére féltékeny tulajdonos rohant a menekült szobájába. Zord ábrázatot talált maga előtt. A zord ábrázat gazdája a menekült volt, aki azzal vádolta meg két asszony vendégét, hogy mulatozás közben kiloptak tárcájából öt darab száz koronást. A hölgyek felháborodással tiltakoztak a gyanúsítás ellen, amelyet a menekült megismételt egy odahívott rendőr előtt is. A rendőr a két hölgyet elvezette a rendőrfőkapitánysághoz. Ott az egyik nő azt vallotta, hogy nincs semmi része a tolvajlásban, míg a másik bevallotta, hogy tárcájával egyet-érte tulajdonították el a menekült 500 koronáját és a pénzt megőrzésre a szálló tulajdonosának adták át.

A két asszonyt letartóztatták. Ügyük a büntető járásbírósaág elé került, ahol Zaldovics vizsgálóbíró elrendelte fogvatartásukat. Földes Árpád dr. az egyik, a vádat tagadó hölgy védője, tegnap azt kérte, hogy védenéit 1000 korona kaució ellenében helyezze szabadlábra. A kérelem sorsáról ma dönt a vizsgálóbíró.

VÁROS ÉS MEGYE

Nagy forgalom, kevés haszon.

(A lovasut háborus éve.)

Arad, augusztus 9.

Arad város autobus felügyelő bizottsága ma délután Leos Rezső helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott, hogy a városi közlekedési vállalat félévi mérlegét felülvizsgálja és a jövő évi költségvetést tárgyalja.

A lovasutnak — mint Zádor Imre gépüzemigazgató bejelentette — 1915. év első felében a fővonalon 78826 korona bevétele és 68837 korona kiadása, a tehertforgalomban és a gáji vonalon 60279 korona bevétele és 53082 korona kiadása volt. A 16utronalon 576642 utas, a gáji vonalon 89000 utas használta a lovasutat. A bérletk száma esőként, noha a bérlet árát leszállította a város. A főlév végén körülbelül tízezer korona feleslege volt az üzemnek, azonban az igazgató előre figyelmeztette a bizottságot, hogy az év végéig ez a felesleg valószínűleg el fog tűnni, mert a kiadások emelkednek. A létartás havonta 1000 koronával lesz drágább augusztus közepétől. A közlekedési vállalat jövő évi költségvetését csak hozzávetőlegesen tudta összeállítani az igazgató, mert abszolúte nem biztos, hogy milyen munkadíjak lesznek és háj olyan arányban emelkednek, mint most, s akkor igen tekintélyes deficittel kell számolni. A bizottság ezt tudomásul vette.

A közönség körében észlelt tapasztalatai alapján Fényes Dezső-Melkivia a bizottság figyelmét a közuti közlekedés mizériájára és a reform szükségességét hangsúlyozta. Arra kérte a bizottságot, hogy utasítsa a gépjárműigazgatót, készítse el sürgősen javaslatát, hogy azokat a szeptemberi közgyűlés tárgyalhassa.

FIGYELEM!

Felhívjuk az ipari és gazdasági munkásoknak b. figyelmét, a mi kizárólagos szabadalmazott munkás öltönyeinkre és köpönyegeinkre. Első a kihatatlan amerikai munkával, zsebekkel, álló és lehajtott gallérral ellátva, „Pretória” felirással, legjobb minőségű, valódi kék színben. Igen jó mosható, mindenféle nagyságban. — Kizárólag csak a feitalálónál

Szántó Mór és Társa férfi fiú és gyermek ruha telepén kapható ARAD, színház-épület, földszint és emelet.

Ugyancint fióktelepeim: Miskolc, Sátoraljaujhely, Szatmár, Máramarossziget, Osd, Salgótarján, Roxány és stb. — Utánzásból óvakodjunk. Szigorúan szabott ára az öltönynek és kabátnak darabonként 8 kor. — Mintákat bárhová bérmentve küldünk. 2787

As elnök a törvényhatósági bizottság közgyűlésének múlt havi határozata alapján mel-lőrendőnek mondotta az indítványt, mert a közgyűlés a szakbizottságot utasította arra, hogy a villamosításra váró üzemek közül je-lölje meg azokat, a melyek átalakítása sürgős és a mai viszonyok közt végre is hajtható és eme bizottság állásfoglalása előtt az autóbuzs felügyelő bizottság nem tárgyalhatja a kérdést.

A gépüzemigazgató kijelentette, hogy fog-lalkozik a kérdéssel, de első sorban a vízveze-ték villamosítását kell végrehajtani, mert ez sürgős és végre is hajtható. A bizottság mel-lőzte Fényes javaslatát.

Folytatólagos sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által augusztus 11-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügy-daraboknak. 28. Zlinszky I. és társának ké-relme szerződésének módosítása iránt. 29. A ta-nács előterjeszti, hogy Kolompár Ilés, Hilger János, Weisz Márkus, Aradi termény és áru-raktár részvény-társaság, Dávid János és Silbereisz Alajos által emelt új épületek bér-jövedelmeire a községi adómentesség megad-sák. 30. U. a. előterjesztése a m. kir. állam-vasutak által emelt új épületekre a községi adó-mentesség elutasítása iránt. 31. Nyugdíj bizott-ság előterjesztése özv. dr. Visky Pálné özvegy nyugdíjának és gyermekei nevelési járulékaiknak megszavazása iránt. 32. U. annak előterjesztése Kovács János iskolaszolgá nyugdíjának meg-állapítása tárgyában. 33. U. annak Szapponos Agoston városi és nyugdíjának megállapítása. 34. Wöber János kérelme a községi kötelekbe való felvételének kilátásba helyezése iránt.

NYÁRI SZINHÁZ

Kedd, 1915. augusztus 10-én:

Király Ernő vendégfelteplével:

Ripp van Winkle.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre

NYILTTER.***Köszönetnyilvánítás.**

Hálás köszönetünket nyilvánítjuk mindazoknak kik bármily módon részvételükkel igyekeztek mérhetően fájdalmunkat eny-híteni.

Özv. Dr. Vannay Iánosné Krispin Ilona és gyermekei.

NE DOBJA EL

mult évi használt iskolakönyveit!!

1/4 **ÁR** ráfizetéssel
4 **ÁR** becserelem
az új tanévből bármely osztályára.

Décsi Géza könyvkereskedő
Arad, Forrai-u.

MUSCHONG**BUZIÁSI PHÖNIX**

vasmentesített szénsavdús
természetes ásványviz.

ÜDIT, ERŐSIT, GYÓGYIT.

Borhoz és pezsgőhöz kitűnően alkalmas.

Bakteriummentes asztalivíz (radioactivo.)

FOLERAKAT ARADON: özv. Winkler Sán-dorné, Magyar-utca 4. szám. Telefon 596.

Haeladási hirdelmény.

Vulcsesdi (Hunyadvármegye dévai szogabirói járás) gör. kel. e. rház tulajdonát képező erdő mintegy 25 kat. hold területén található és 277 tömör köbméterre becsült tölgy, vegyesen banya, vékonyabb épületi, szerszám és mezőgazdasági célokra alkalmas fa, valamint 553 ürkőb méterre becsült vegyes vastag-ságú tölgy és bükk dorong tűzifa felsőbb eredély folytán 1915. évi szeptember hó 6-án reggel 8 órakor Vulcsesden, a gör. kel. lelkészi hivatalnál nyilvános szóbeli és zárt írás-beli ajánlat útján legtöbbet ígérőnek el fog adata.

Kikiáltási ára 3322 k-rona.

Bánatpénz 330 korona.

Az erdő állami úton Branyicska vesuti állomástól 3-5, Déva városától pedig 12-0 kilométer távolságra fekszik.

A részletes árverési és szerződési feltételek a dévai m. kir. járási erdőgondnokságnál és Vulcsesden, a gör. ke. lelkészi hivatalnál megtekinthető.

Vulcsesd, 1915. augusztus hó 3-án.

2892

Egyház gondnokág.

Leányotthon

nyílik meg szeptember 1-én Szegeden.

Internátus

disztingvált ur családok leányai számára, kik az érettségivel bíróm-rom éves felső kereskedelmi leányiskolát, gymnasiumot, állami felső leányiskolát, tanítónőképzőt, női kereskedelmi tanfolyamot látogatják. Modern egyéni nevelés. szerezett teljes családi érintkezés, zene, nyelvek, könyvtár. Modern higiénia. — Mivel a leányotthon csak korlátolt szám-ban vesz fel növendékeket, ajánlatos a felvételre mielőbb jelentkezni. Pros-pektussal és felvilágosítással készséggel szolgál az internátus tulajdonosa:

Vajda Béláné Szeged, Kérész-utca 14.

APOLLO**SZINHÁZ.**

Augusztus hó 10-én, kedden

Háborus aktualitások

Részletek a lemergi harcokból.

Karnélküli ember

Látványos artista dráma 4 felvonásban.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Izr. Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.
I. emelet.

Elsőrangú okleveles tan-
erők, gondos nevelés, mo-
dern berendezés. Elemi és
középiskolai előkészítés és
továbbképző tanfolyam. Kül-
lön tárgyak: Idegen nyelv-
vek, festés, zongora és mű-
vészi kézimunkák.

Kivánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,
okl. tanítónő. 2027
933. Telefon szám 933.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban kap-
hatók:

Zimmermann Ignác

norikaberg, díszmű- és játék-
áru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

Szőlő.

Teljesen érett muskotálycsemege-
szőlő kapható 5 kg kosaranként,
bérmentve, 6 korona árban

2790

Palkó Lázár

szőlőgazdaságában, Pankota.

ZSIR

prima minőségűes idei.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endréné

Arad, Asztalos Sándor- és
Chorin-utca sarok. 2580

670. Telefon szám 670.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.

Költözők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

481

Kalmár József

villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz

242. Telefonszám 242.

Kékkő

AUSSIGI

nagy mennyiségben
K 350-ért kapható

Färber Lajos

cégnél.

2418

Burgonya

waggontételenként
és mázsánként kap-
ható

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.

Telefon 670.

2817

Arad város közönsége figyelmébe!

A 2082/1915. M. E. számú miniszteri rendelet alapján minden fogyasztónak joga van f. évi szeptember hó 15-ig saját és családtagjai részére szükséges gabonát megvenni és megőröltetni. A 2813/1905. számú rendelet alapján módjukban áll a fogyasztóknak bevásárlási jogukat egy malomra átruházni, mely a beszerzést eszközli, az őrlést elvégzi, a lisztet beraktározza és szükséglet szerint kiszolgáltatja.

Modern berendezésű malmunkat a közönség b. figyelmébe ajánlva, megbízásokat folyó évi szeptember hó 10-ig a következő feltételekkel vállalunk:

10% vám,

2% porzás

mellett. Eszerint minden 100 kg. buza után kiszolgáltatunk:

finom tészta lisztet	13.5 kg -t
főző lisztet	22.5 "
kenyér lisztet	34.0 "
korpát	18.0 "

Összesen: ... 88.0 kg.

Bővebb felvilágosítással szolgál és előjegyzéseket elfogad: Arad városi képviselőségünk:

Kornis Zsigmond és Márton cég

Arad, Boros Beni-tér 21. szám.

2811

Első Aradi Sertéshizláló

Résztvénytársaság Hengermalma.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.
Minden sor 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.
Vastagabb betűkkel kivételesen szavak aláírásával jelölendők.
A legkisebb hirdetés 60 fillér.
Az apróhirdetések előre fizetendők.
A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ELLÁTÁS.

A pályaudvar közelében
uri család magányos intelligens urinót teljes ellátásra elvállal. Szabad zongorahasználat. Cim a kiadóhivatalban. 2900

Uri családból való
iskolába járó leányok teljes ellátást kapnak özv. Dr. Balog Benőnéől, Kis-utca 5/a. 2769

Három uri leánykát
elvételek teljes ellátásra. Zongora használat. Cim a kiadóhivatalban. 2792

Iskolás gyermekek
teljes ellátást kaphatnak. Cim a kiadóhivatalban. 2776

ALKALMAZÁST NYER.

Mindenestét keresek
azonnalra. Cim a kiadóhivatalban. 2894

Hengerkezeléshez
értő molnárt keresek azonnali belépésre. Cim Samu, Simonyi-utca 7. szám. 2899

Több intelligens fiu
tanulónak és egy intelligens jól számolni tudó leány jobb munkára, nagyobb fizetéssel felvétetik Ingusz Dobozgyárban. 2907

Cséplésre
azonnali belépésre gépkezelő kék. Ily gazdasága, Cséplő (Arad m.) 2836

Segédet keresek
vegyeskereskedésbe, ki románul beszél. Ajánlatok igények megjelölésével Weiss Mórhoz Székelyvára intézendők. 2835

Egy ügyes
fiatal segéd, ki a vegyeskereskedésben írtas, magyar és román nyelvet beszél, azonnali felvétetik Szinberger Árdornál, Pécska. 2848

Gyakorolt
és bizonyítvánnyal rendelkező férfi vagy női irodlatos felvétetik. Ajánlatok „Szorgalmas” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 2835

Keresek

egy kisebb 30 éven felüli kereskedő segédet, kinek inkább üzletvezetési teendői vannak. Ki már volt önálló kereskedő, elsősorban részestül. Ajánlatok igények megjelölésével küldhetők Mann Vilmos céghez Klujanán. 2862

Keresek

vegyeskereskedésbe augusztus 10-ára egy hadmentes, teljesen megbízható első segédet, ki a román nyelvet beszél, rózsás és fonálárubeli ismerettel bír. Ajánlatok Goldberger G. céghez Marosborsára (Arad megye) küldendők. 2875

ALKALMAZÁST KERES.

Főzőnő

állandó állást keres uri családnál. Cim Magyar-u. 4. 2898

Urinő

házvezetőnek ajánlkozik magányos urhoz, esetleg családnak. Ajánlatok „Házvezető” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2898

Varrást

házban és házon kívül elvételek. Weitzer János-utca 17., ajtó 18. 2890

Házasasszonyi

vagy más hasonló állást keres ur-nőnél, varráshoz értő, intelligens árva leány. Vidékre is megy. Cim a kiadóhivatalban. 2889

Fiatallal

a női és férfi divat szakmában jártas állást keres augusztus hó 15-re. Cim a kiadóhivatalban. 2880

Fiatallal, ügyes,

mindenhez értő asszony házvezetőnői állást keres, magányos hölgnő, vagy idősebb házaspárnál. Cim Rauchné, Perényi-utca 6/d. 2879

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu

30 év óta fennálló vegyeskereskedés, korlátlan italmérséki engedéllyel egybekötve, minden üzleti és kereselmi felszereléssel együtt, egy nagyobb közegben, más vállalat miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2768

LAKÁST KERESNEK.

November 1-re
földeminti 8 szobás lakást keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek Palfy István névre. 2784

KIADÓ LAKÁS.

Egy négyszobás lakás
a város legforgalmasabb helyén kiadó. Eriekeshtel Kell és Krausz cégnél. 2890

Egy csinosan berendezett

utcai szoba, egy 8 szobás udvazi lakás, egy borospince kiadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 28. szám. 2901

Modern

négyszobás, előszobából álló parketázott földeminti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárás) villany, gázberendezéssel, Török I.-a 1/b. új házában november 1-ére kiadó. 2647

4 szobás

utcai lakás balkonnal, fürdőszobával, villany- és gázvilágítással Tokoly-tér 4. sz. alatt kiadó. 2785

Az Erzsébet-körút 7. sz. ház
I. emeleti nagy lakás november 1-től kiadó. Bővebbet Verhos Ireda. 2771

Erzsébet királyné körút 18/a.
számu ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal kiadó. 1646

INGATLAN.

Györökon

gyönyörű fakvű kisebb szőlő, nagyon szép természettel, kolnával, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2906

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Keresek

nagyobb mennyiségű tisztán kezelt mázet megvételre. Bara Árpád mézeskalácsos Arad, Forray-utca 8. sz., román templom épület. 2908

Egy nagy

fiatal golya jó kábe, mocsaras vidékre eladó. Bővebbet Orczy-utca 7. 2905

Papirszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Kitűnő szalámi

félézsáraz, 5 kilos postacsomagokban, kilonként 5 K 20 fillérért szállít utánvét mellett Friedmann Hermann szalámi-gyár, Szatmár. 2742

2 hivat,

igás kocsik, cséplő szekerek stb. eladók. Bővebbet Verhos Ireda. 2772

KÜLÖNFÉLE.

Kabát Ernő

a gyűjtő 2. honvédegyalozsereg 12. századában mint közlegény a Przemysl-i védőerőkhöz tartozott, november óta nem adott életjelet magáról. Kérem mindazokat, kik valamit tudnak róla, azt velem közölni sziveskedjenek. Kabát Paula Arad, Kossuth-utca 1. sz. 2882

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételek a Messenger-boy hirdetésben Deák Ferenc-utca 8 Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

A drága citramot
teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1-2 evőkanálnyi egy pohár vízre adja a legpompásabb limonádét. 1 kiló ára 2,20 fillér. Legfinomabb hegyi málnaszörp kitoja 2,40. Földes K. gyógyszerár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszerháza Batthyányi-utca. 12

Mocsorán Mihály

elsőrendű cipészete

Arad, Hunyadi utca 3. sz.

Készít mindennemű uri, női és gyermek-cipőket, jutányos áron. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 2818

A gondos, jó munkájáról elismert

harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. szám

(Fischer Elz. palotában)

ajánlja magát a helybeli, mint vidéki b. közönség figyelmébe.

Aranyat

és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Nagyszorosan bevált a harcúterén küzdőknek és általában mindenkinek mint legjobbnak

földalomszifon bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment csipetcsomag

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K - 60, 140, 300

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany- és Ezüst” című Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I., Vashöfstr. 5.

Bejelentési engedély.

8803